Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

T 070 426 64 26

Datum
5 juni 2023

Ons kenmerk
4680458

nota

Beslisnota inzake Kamerbrief evaluaties signalen mogelijke betrokkenheid terrorisme in asiel- en nareisprocedure

1. Aanleiding

Voortdurend is er aandacht voor het verbeteren van de aanpak aangaande het tijdig onderkennen van signalen van terrorisme en het opsporen van verdachten van terroristische misdrijven. In dat kader hebben organisaties in de veiligheids- en vreemdelingenketen middels een *systeemcheck* onderzocht of de asiel- en nareisprocedure afdoende zijn ingericht om signalen te onderkennen die duiden op mogelijke betrokkenheid bij terrorisme van een asielzoeker of nareiziger.

Daarnaast hebben de betrokken organisaties de casus van de Syrische man die op 17 januari 2023 in Arkel is aangehouden op verdenking van deelname aan de terroristische organisaties, tegen het licht gehouden. De Syrische man vroeg in 2019 asiel aan in Nederland en vestigde zich een jaar later in Arkel. De organisaties hebben, onderzocht of het vermeend terroristisch verleden van de betreffende persoon redelijkerwijs onderkend had moeten worden en of er naar aanleiding hiervan verbeteringen in de vreemdelingenketen noodzakelijk en/of wenselijk zijn.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van de brief (inclusief de bijlage weergave systeemcheck) aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

In de brief wordt ingegaan op het volgende:

- Het beleid omtrent het tijdig onderkennen van signalen die mogelijk kunnen duiden op terrorisme en – specifiek – het onderkennen van deze signalen in de asiel- en nareisprocedure. Zowel in de dagelijkse praktijk als door middel van evaluaties wordt continu aandacht besteed aan het optimaliseren en verbeteren van de procedures.
- U informeert de Tweede Kamer over de context van dit beleid.
- Uit de systeemcheck is geconcludeerd dat de bestaande procedures in algemene zin afdoende zijn ingericht om signalen van mogelijke betrokkenheid van asielzoekers en nareizigers bij terrorisme te onderkennen. Als bijlage wordt de 'weergave systeemcheck' meegezonden. In deze versie is departementaal vertrouwelijke informatie, die te veel inzicht zou geven in operationele stappen en door kwaadwillenden misbruikt kan worden, verwijderd.

- Uit de evaluatie van de casus volgt dat alle stappen en procedures zijn doorlopen en het op basis hiervan niet redelijk is om te veronderstellen het vermeend terroristisch verleden van betrokkene tijdens de asielprocedure onderkend had kunnen worden. Er is niet duidelijk geworden waarom informatie uit openbare bron die mogelijk ziet op betrokkene destijds niet naar voren is gekomen, terwijl dat thans wel het geval is.
- U informeert de Tweede Kamer over de maatregelen die worden genomen om de procedure te versterken en welke verkenningen ingezet worden om het stelsel op de lange termijn robuust te houden voor veranderingen in de dreiging.

4. Toelichting

4.1 Context beleid

Organisaties in de asielprocedure richten zich primair op het vaststellen van de identiteit van de asielzoeker (Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel en Koninklijke Marechaussee in het kader van hun grenstaak), de beoordeling van de asielaanvraag (Immigratie- en Naturalisatiedienst) en de opvang (Centraal Orgaan opvang asielzoekers). Tegelijkertijd is er in elke stap van de asiel- en nareisprocedure aandacht voor het onderkennen van signalen die kunnen wijzen op een mogelijke dreiging. Organisaties in de asielprocedure kunnen, binnen de geldende kaders, de signalen die zij opvangen voorleggen aan de opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze organisaties hebben een belangrijke rol in het detecteren en mitigeren van terroristische dreigingen. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen - waar mogelijk en opportuun – informatie verstrekken over (mogelijke) dreigingen aan de organisaties verantwoordelijk voor de asielprocedure.

Vanuit de vreemdelingenketen wordt er actief aan gewerkt om misbruik van asielprocedures tegen te gaan, en in dat kader is er in de afgelopen jaren intensief aandacht besteed aan het onderkennen van signalen die de nationale veiligheid kunnen raken, alsmede het evalueren hiervan.

4.2 Politieke context

Op 20 januari 2023 is de Kamer geïnformeerd over de aanhouding van de Syrische man in Arkel, hoe signalen van mogelijke betrokkenheid bij terrorisme binnen de vreemdelingenketen worden opgevangen en het beleid ten aanzien van vreemdelingen die zich schuldig hebben gemaakt aan internationale misdrijven. Deze brief is geagendeerd voor het commissiedebat terrorisme/extremisme van 7 juni 2023.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.